

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

792

Szerző: .....

Cím: Elfelejtett adatok az ötven éves
Népszínház történetéből

Forrás: .....

Ujság

3n

(Hely)

1925. 10.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

hely

Népszínház

Idő

"1875/1908"

Személy

Helyszám

Székesfehérvári házinyomda 1922

Elfelejtett adatok az ötven éves Népszínház történetéből

Október 15-én lesz ötven esztendeje annak, hogy első előadását tartotta a Népszínház és ezt a jubileumot méltó módon fogja megünnepelni a magyar színházkultúra. Hogy mikor és hol támadt a Népszínház megépítésének terve és melyek voltak a színház legnevezetesebb eseményei, erről sok érdekes adatot jegyez fel a magyar színház-történelem.

Leikes pesti polgárok Harkányi Frigyes elnöklésével értekezletet tartottak az Egyenlőségi Kör-ben, ahol elhatározták, hogy közadakozás útján felépítik a Népszínházat. A végrehajtóbizottság mingyárt működésbe is lépett. Ennek a tagjai voltak: Harkányi Frigyes, Podmaniczky Frigyes báró, Steiger Gyula, Tavaszny Antal, Liphay Béla báró és Rákosi Jenő, aki a jegyzői tisztet is vállalta és mint a Reform című napilap szerkesztője, erős agitációt fejtett ki lapjában az új színház felépítése érdekében.

Az építkezés megindítása már küszöbön volt és ekkor a főváros ingyen telket ajánlott föl a Terézvárosban, az Operaház helyén. De pénz még nem volt elegendő. Erre a bizottság úgy határozott, hogy a telket eladja; úgy is lett. Ötszázezer forintot kaptak érte, — azután újra kellett telket vásárolni és ez meg is történt a Kerepesi úton lévő szibvásár telepen. Ezután rohamosan indul meg az építkezés munkája Fellner Nándor bécsi építész tervei szerint.

1875 október 15-én nyílt meg a főváros új színháza, melynek építési és berendezési költsége 664.000 forint volt. A megnyitón megjelent a király, a trónörökös és a kormány. A zenekar Mosonyi Mihály ünnepi nyitányát játszotta, ezután következett a Fölvadás című drámai prólógus, a harmadik szám a Leánykérő című egyfelvonásos népszínmű volt, ez-

után egy kis bohózat került színre Jeremiás siralmai címmel. Hogy az operett is képviselve legyen, előadták Huber Károly művét, a Király csók-ját, melyet lánzzsatánc fejezett be. A műsor nem volt művészi névőju, amit az egykorú sajtó meg is rótt, „Még a karzat is hidegen viselte magát, alig hangzott fel itt-ott egy-egy félénk taps, azonnal pisszegésbe fullt” — mondja a Hon és mingyárt hozzátesszi: „A Népszínház érdekében óhajtjuk, hogy működése további folyamában e csorba ki legyen köszörülve.”

A főváros németajkú közönségét csak változatos műsorral lehetett a színházba csalogatni. Ezért gyors egymásutánban színre került ezután: Az ördög párnája, A képzelt beteg, a Molnár és gyermeke, Dunanan apó, Saint-Fleuri rózsza, Ide Médor, A falu rossza és Angot asszony leánya. A színház első igazgatója Rákosi Jenő volt, őt követte Evva Lajos, Porzsol Kálmán, Vidor Pál és Mader Rezső.

A színház tagjainak sorában a következő neveket találjuk: Blaha Lujza, Klárné Angyal Ilka, Párthényi Jánosné, Tamássy József, Eöry Gusztáv, Párthényi János, Dancz Nina, Rákosi Szió, Jeney Anna, Együd István, Horváth Vince, Kassai Vidor, Solymosi Elek, Kápolnai János, Ujvári Károly, Szirmai Imre és Szabó Bandi. Ez a névsor újabb és újabb gárdával bővült és itt lettek népszerű színésznőkké Hegyi Aranka, Pálmay Ilka, Küry Klára, Gazi Mariska, Margó Célia, Kopácsi Juliska, Németh József, Tollagi Adolf, Gyöngyi Izsó.

Bécsben is vendégszerepelt a Népszínház, még pedig 1883-ban. Első este a Piros bugyellás, azután a Tót leány, a Cornevillei harangok, A kertészleány került színre. A legnagyobb sikere a Falu rosszának és a Sárga csikónak volt. A vendégművészek valamennyien reprezentánsai voltak a kitűnő ensemblének, így Blaha Luiza, Pálmay Ilka, Vidor Pál, Tamássy,

Eöry, Solymosi, Horváth Vince, Tihanyi Miklós, Rákosi Szió és Hegyi Aranka.

A Népszínház történetének még néhány érdekes dátuma van. Így 1875 szeptember 29-én jelentek meg az uccákon az első falragaszok. Ugyanebben az évben alakult meg a Népszínházi Bizottság. Elnöke Kamermayer Károly, alelnöke Liphay Béla báró, jegyzője Barna

Zsigmond volt. 1876 augusztus 30-án megülük a 300-ik előadás jubileumát, 1877 március 23-án volt az 500-ik előadás, az ezredik előadás napja pedig 1878 augusztus 18-án. A legszomorúbb napja a színháznak 1908 június 30-ika volt. Ekkor szűnt meg a Népszínház, hogy átadja helyét a hajléktalanná vált testvérintézetnek, a Nemzeti Színháznak.